

TIL TA'LIMIDA PSIXOLINGVISTIK YONDASHUV

II KURS

FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 100000 – ta'lim
Ta'lim sohasi: 110000 – ta'lim
Magistratura mutaxassisligi: 7011401 - O'zbek tili va adabiyoti

Fan/modul kodu Magistratura	O'quv yili 2022-2023	Semestr III	ECTS - Kreditlar 4
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek	Haftadagi dars soatları 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)
	Til ta'limida psixolingvistik yondashuv	60	60
2. 1. Fanning mazmuni			
Fanning maqsadi: Fan til va adabiyot ta'limida tadqiqot metodlari va metodologiyasini o'zlashtirishga qaratilgan. Fanni o'qish davomida magistrantlar til va adabiyot ta'limida ilmiy tadqiqot yo'nalishlari va metodlarini o'rnatadilar. Shu bilan birga til va adabiyot ta'limidagi nazarli tadqiqotlarning amaliyotga ta'biq etish yo'llari bo'yicha bilinga ega bo'ladilar. “Til ta'limida psixolingvistik yondashuv” fanini o'qitishdan maqsad-magistrantlarni til ta'limi jarayonining psixolingvistik asoslar bilan tanishtirish, o'rgatish va o'rganishdagi umumiyy va xususiy holatlardan asosidagi psixolingvistik qonumiylarini hisobga o'lgan holda fikrlashga o'rnatishdir. Fan bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma, va malakalariga quyidagi talablar qo'yildi. Magistrant: Fanning vazifasi Fanning vazifasi magistrantlarda til ta'limi jarayonining psixolingvistik asoslarini o'rgatish, o'rganishdagi umumiyy va xususiy holatlardan asosidagi psixolingvistik qonumiylarini hisobga o'lgan holda fikrlashga o'rnatishdir. Fan bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma, va malakalariga quyidagi talablar qo'yildi. Magistrant: -til ta'limga psixolingvistik yondashuvning boshqa yondashuvlardan farg'ini, til o'zlashtirish bosqichlari, nutq yaratish va qabil qilish modellarini, til ta'limi ida qo'llanuvchi metodlarni psixolingvistik jihatdan samaradorligini baho'lashni bilsish kerak; -magistrant olingan nazarli bilmlari asosida til ta'limi jarayonida kuzatiladigan umumiyy va xususiy holatlarni psixolingvistik asosini anglash, til ta'limi jarayonide yuzaga kelgan vaziyatni psixolingvistik qonumiylar asosida tushunmirlib bera olish			

ko'nikmasiga ega bo'lishi kerak;   -magistrant til ta'limida qo'llanadigan metodlarning samaradorligini psixolingvistik qonuniyatlardan asosida baholay olish, til ta'limi jarayonidagi psixolingvistik tadqiqotni talab etadigan holatlarni farqlash malakasiga ega bo'lishi kerak.
II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashgu'otlari)   2.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:
1-mavzu. Til ta'limida psixolingvistik yondashuv kursining maqsad va vazifalari, (2 soat)   Til ta'limiga psixolingvistik yondashuvning boshqa yondashuvlardan farg'ilta'limi jarayonini psixolingvistik baholash zarurati. Til ta'limiga psixolingvistik yondashuvning nazariy va amaliy ahamiyati. Til ta'limiga psixolingvistik yondashuvni o'rGANISH istiqbollari. Psixolingvistikkaning yuzaga kelishi. G'arb psixolingvistikasining rivojlanish tarixi. Osgud psixolingvistikasi. Miller-Xomskiy psixolingvistikasi. Rus psixolingvistikasi. Nutqiy faoliyat nazariyasi. Neyrolingvistika. Til o'zlashtirish. Afaziologiya. Bolaning til o'zlashtirishida kuzatiladigan patologiyalar.
2-mavzu. Tilning psixolingvistik modellari, (2 soat)   Muloqot jarayonini modellashtirish. Nutqni yaratish va qabul qilish jarayonini modellashtirish. Nutqdagi xatolarga asoslangan yondashuv. Xronometrik yondashuv. Ellis va Young modeli.
3-mavzu. Tilni o'zlashtirish psixolingvistik jarayon sifatida, (2 soat)   Bolaning til o'zlashtirish bosqichlari. Nutqiy oqimni ajratishda unli va undosh tovushlarning ahamiyati. Statistik tahilning ahamiyati. Fonemalarning o'zlashtirilishi. So'zlarning o'zlashtirilishi. Gap qurilishning o'zlashtirilishi.
4-mavzu. Ona tilini o'zlashtirish bo'yicha psixolingvistik nazarialar.   Xomskiy qarashlari. Generativ yondashuv. Vigotskiy qarashlari. Til o'zlashtirishda asosiy davr gipotezasi. Miller qarashlari. Til o'zlashtirish jarayoniga statistik yondashuv.
5-mavzu. Chet tilini o'zlashtirish bo'yicha psixolingvistik nazarialar. (2 soat)

Til o'zlashtirish va o'rganishning farqi. Grammatik strukturani o'zlashtirishda tabiiy tartibning mavjudligi. Ikkinchisi tilni o'zlashtirish jarayoniga formal yondashuv.	6-mavzu. Eshitib tushunish psixologiyistik jarayon sifatida. (2 soat) Nutq qabul qilishning neyrobiologik asosi. Tovushlarni tushunish Gapni tushunish. Matmi tushunish. Eshitib tushunishda kontekstning ahamiyati. Eshitib tushunishni o'qitish. Eshitib tushunish malakasini shakllantirishda material tanlash. Eshitib tushunish malakasini baholash.	7-mavzu. Og'zaki nutqni rivojlantirishning psixolingvistik asoslari. (2 soat) Nutq yaratilishining neyrobiologik asosi. Og'zaki nutqning yaratilishi. Og'zaki nutqda yo'l qo'yildigan xatolar. O'quvchining og'zaki nutqini o'stirishga qaratilgan metodlar. Og'zaki nutq malakasini baholash.	8-mavzu. O'qishni o'rganish psixologiyistik jarayon sifatida. (2 soat) Alifbo. Til. O'qishning neyrobiologik asosi. "Vizual word form area" gipotezas. Harf tanish. So'zni tanish. O'qib tushunishga o'regatish. Matn mazmuniy persepsiysi darajalari. Matniy persepsiysi darajalari. Matniy persipsiyada lisoniy birlik masalasi.	9-mavzu. Yozishni o'rganish psixolingvistik jarayon sifatida. (2 soat) Yozishning neyrobiologik asosi. Harflarni yozish. Yozma nutq. Yozma nutq yaratilishining darajalari. Yozma nutq ko'nikmasini shakllantirishdagi o'ziga xos jihatlar. Yozma nutqni shakllantirish metodlari. Fikrni yozma ifodalash. Yozma nutqda badiylilik. Yozma nutqni baholash.	10-mavzu. Lug'at boyligini rivojlantirishning psixolingvistik tadqiqi. (2 soat) So'zlarning inson xotirasida aks etishi. Semantik guruhlar. So'zar o'rtasidagi assotsiativ bog'lanish. Paradigmatik assotsiatsiya. Sintagmatik assotsiatsiya. So'z boyligini oshirishda kontekstning ahamiyati. Lug'at boyligini oshirish metodlari.	11-mavzu. Grammatikani tushuntirish. (2 soat) Nutqni morfosintaktik jihatdan qayta ishlash. Grammatikani o'zlashtirish. Grammatik qoidalarini o'rғatishning ijobiy va salbiy jihatlari. Grammatik bilimni kontekstda berish.

5. www.genhis.phiol.ru.

6. <http://en.wikipedia.org/wiki/Structuralism>.

7. <http://www.brocku.ca/english/courses/4F70/struct.html>.

7. Jizzax davlat pedagogika universiteti tomonidan ishab chiqilgan va tasdiqlangan.

8. **Fan/modul uchun mas'ul:**
Jumayeva Feruza Uralovna – Abdulla Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika universiteti O'zbek tilini o'qitish metodikasi kafedrasi dottensi filologiya fanlari bo'yicha folsafa doktori (PhD)

9. **Taqrizchilar:**

M.Hakimov – Farg'ona davlat universiteti Tilshunoslik kafedrasi prof.

S.Gafurova – Farg'ona davlat universiteti Tilshunoslik kafedrasi kaita ilmiy xodimi PhD

University Press. 1999. 6. Lengyel, Z., and Navracsics, J. (Ed.s) Second language lexical Processes: Applied Linguistic and Psycholinguistic Perspectives. MPG Books Ltd. Great Britain. 2007. 7. Janusz Arabski, and Wojtaszek, A. Neurolinguistic and Psycholinguistic Perspectives on Sl.. I. Short Run Press lad. Great Britain. 2010. 8. Cenoz, J., Hufeisen, B., and Jessner, I. (Ed.s) Cross-linguistic Influence in Third Language Acquisition: Psycholinguistic Perspectives. Cromwell Press Ltd. Great Britain. 2001.	Qo'shimcha adabiyotlar 1. De Groot, A.M.B., and Hagoort, P. (Ed.s) Research Methods in Psycholinguistics and the Neurobiology of language. John Wiley & Sons, Inc. 2018. 2. Gagarina, N.. Gulzow, I. (Ed.s) The acquisition of verbs and their grammar: the effect of particular languages Springer. The Netherlands. 2008. 3. Marchman, V.A., and Dale, P.. S. (2017) Assessing Receptive and Expressive Vocabulary in Child language Research Methods in Psycholinguistics and the Neurobiology of language. John Wiley & Sons, Inc. 2018. Pp. 40-68. 4. Frank, M C., Sugarman, E. Horowitz, A. S., Lewis, M.L. & Yurovsky, D. (2016). Using tablets to collect data from young children. Journal of Gognition and Development. 17. 147. http://doi.org/10.1080/107481107415324.004 5. Qurbanova M. O'zbek bolalar nutqi leksikasining sotsiopsixoligistik tadqiqi. Toshkent 2014. 6. Lutfullayeva D. Qurbonova M. Bolalar nutqiga xos deyktik birliklarning fonopragmatik tahilii. O'zbek tili va adabiyoti. 2013. №6. -B.22-27. Axborot manbalari: 1. www.linguist.com. 2. www.sla.com. 3. www.desol.org. 4. www.literature.uз.

12-mavzu. Til o'rganuvchilar individual xususiyatlarning til ta'limi jarayoniga ta'siri. (2 soat) Til o'rganuvchining yosh xususiyatlari va uning qabul qilish imkoniyatlari. Til o'rganuvchining psixologik o'ziga xosligi. Ijtimoiy kelib chiqish va madaniyat. 13-mavzu. Til o'zlashtirishdagi patologiyalar. (2 soat) Disleksiya. Disleksiyaning neyrobiologik asosi. Disleksiyaning nasliy ligi. Disgrafiya. Bolalarda lisoniy buzilish. Aqliy qobiliyat bilan bog'liq nasliy kasallikkarda til o'zlashtirish zaiflik. 14-mavzu. O'qituvchining til malakasi. (2 soat) O'qituvchining til malakasi (Teacher language awareness) tushunchasining ilmiy pedagogik taomilga kirib kelishi. Til o'qitish. Grammatik qoidalarini tushuntirish kabi vazifalarning o'qituvchi til malakasiga qo'yadigan talablar. Ona tili va ikkinchi (chet tili) tili o'qitishda o'qituvchi til malakasiga qo'yilladigan talablar. 15-mavzu. Til ta'limida zamonaviy psixolингistik tadqiqotlar. (2 soat) Bilingvizm tadqiqi. Ikkinchi tili o'zlashtiruvchilarning til bilmlarini baholashda qo'llanuvchi neyrometodlar. Ikkinchi tili o'zlashtirish bo'yicha uzoq muddati tadqiqotlar (longitudinal studies). Bolalar va kattalarda ikkinchi tilning o'zlashtirilishidagi o'ziga xosliklar. Grammatik va so'z boyligi tadqiqi. III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va taysiyalar 3.2. Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi: 1-mavzu. Til ta'limida psixolингistik yondashuv kursining maqsad va vazifalari. (2 soat)	Reja: 1. Tilshunoslikda psixolингistik yo'nalishning yuzaga kelishi. 2. Psixolингistikning vazifaviy-struktur aspekti. 3. Psixologik komponentlar va uning tilda aks etish. 2-mavzu. Tilning psixolингistik modellari. (2 soat)

	3. Nutqdagı xatolarga asoslangan yondashuv. Xronometrik yondashuv. 4. Ellis va Young modeli.
3-mavzu. Tilni o'zlashtirish psixolingvistik jarayon sifatida. (2 soat)	Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natiqlarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy nazorat, oraliq nazorat shakkllarida berilgan vazifa va topshiricqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishlini topshirish. Joriy nazorat. Joriy nazorat semestr davomida seminar mashg'ulotlariga ajratilgan soatlar (15 juflik) dan kelib chiqib umumiy 30 ball bilan baholanadi. Jani seminar mashg'ulotlari bo'yicha o'zlashtirish natiqlarini 100 ballik tizimda 30 ball bilan baholanadi. Oraliq nazoratlar. Oraliq nazoratlar semestr davomida ma'riza mashg'ulotlari o'quv soatidan kelib chiqqan holda 1 marta o'kazildi. Oraliq nazorat 100 ballik tizimda 20 ball bilan baholanadi. Oraliq nazorat ishi tarkibida mustaqil ta'lim topshiring'i kiradi. Oraliq va joriy nazorat uchun ajratilgan ballning 60% ini to'plagan talabalarga yakuniy nazorat topshirishga ruxsat beriladi.
4-mavzu. Ona tilini o'zlashtirish bo'yicha psixolingvistik nazarriyalar. (2 soat)	Reja: 1. Tilni erkin eksperiment asosida o'rganish 2. Psixolingvistikaning eksperiment metodi 3. Assotsiativ psixologiya va uning o'ziga xos jihatları 4-mavzu. Ona tilini o'zlashtirish bo'yicha psixolingvistik nazarriyalar. (2 soat) Reja: 1. Til o'zlashtirishning psixolingvistik nazarriyaları 2. Tilni tushunishda individual va aktiv xarakter 3. Leksik va grammatik ma'nuning farqlanishi. 5-mavzu. Chet tilini o'zlashtirish bo'yicha psixolingvistik nazarriyalar. (2 soat) Reja: 1. Chet tilini o'zlashtirishning psixolingvistik omili. 2. Chet tilini o'zlashtirishning lingvomadaniy xususiyatlari. 3. Tillar o'rtaisdagi materialni tahlil etishda psixologik tekshiruvning o'mri 6-mavzu. Eshitib tushunish psixolingvistik jarayon sifatida. (2 soat) Reja: 1. Tushuncha va tafakkur. 2. Verbal va noverbal tafakkur. 3. Til va xotira. 7-mavzu. O'g'zaki nutqni rivojlantrishning psixolingvistik asoslari. (2 soat) Reja: 1. O'g'zaki nutqni rivojlantrishning psixolingvistik omillari. 2. O'g'zaki nutqni rivojlantrishning psixolingvistik tamoyillari 3. O'g'zaki nutqni rivojlantrishning psixolingvistik asoslari.
	1. Mahmudov N. Psixolingvistika. Darslik. T.: Tasvir, 2013 – 208 b. 2. Alatis. James I. Languages and the Education of Language Teachers' Erhmonlinguistic, Psycholinguistic and Sociolinguistic Aspects. Georgetown Universiv Round Table On Languages and Linguistics (Series): Georgetown University Press 1995. 3. Robinson. P. (bd.) Individual Differences and Instituted Languages Learning. John Benjamins Publishing Company. Amsterdam/Philadelphia. 2002. 4. Andrews. S. Teacher language awareness. Cambridge University Press, 2007. 5. Brown. G.. Yule. G. Teaching the spoken language. Cambridge

	8-mavzu. O'qishni o'rGANISH psixologiyistik jarayon sifatida. (2 soat)
16. Maktabgacha yoshdag'i holalarning til malakasining tajribaviy tadqiqi.	Reja: 1. O'qish va yozish — nutq faoliyatining turi. 2. Alifbogacha tayyorgartlik davri. 3. O'qish va tushunish.
Mustaqil ishni tayyorlashda fan xususiyatlarni hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi: amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarlik; darslik va o'quv qo'llannmalar ho'yicha fan bohlari va mavzularini o'rganish; targatma materiallar ho'yicha ma'ruza qismini o'zlashdirish; maxsus abadiyotlar bo'yicha fan bo'limalri yoki mavzulari ustida ishlash; o'quv, ilmiy-tadqiqot ishlarni bajarish bilan bog'liq bo'lgan fan bo'limalri va mavzularini chuqur o'rganish.	9-mavzu. Yozishni o'rganish psixologiyistik jarayon sifatida. (2 soat) Reja: 1. Savod o'rgaitish jarayonida yozuvga o'regatish. 2. Turli shakllar andozasi ustidan chizish. Erkin rasmlar chizish. 3. Harf elementlarini yozish, baravar masofada qisqa va uzun elementlar, osti va usti ilmoqli elementlar chizish. 4. Bosh va kichik harflarni alohida yozish. 5. Harf birikmalarini, bo'g'inni yozish, harfiami to 'g' ri qo'shib yozish malakasini hosil qilish uchun so'z yozish.
3. V. Ta'lim natijalari/Kashiy kompetensiyalar.	10-mavzu. Lug'at boyligini rivojlantirishning psixologiyistik tadqiqi. (2 soat) Reja: 1. So'z tilning ma'nno bildiradigan asosiy birligidir. 2. M'a'nodosh, shakldosh, zid ma'noli so'zlar ustida ishlash. 3. So'zlamning so'z birikmasidagi ma'nosini qiyoslash. 4. Gaplarni o'qib, ajratib ko'sratilgan so'zlarning ma'nosini aytish. 11-mavzu. Grammatikani tushuntirish. (2 soat) Reja: 1. Nutqni morfosintaktik jihatdan qayta ishlash. 2. Grammatikani o'zlashtirish. 3. Grammatik qoidalarini o'regatishning ijobiya va salbiy jihatlari. 4. Grammatik hilmni kontekstda berish. 12-mavzu. Til o'rganniychilar individual xususiyatlarning til ta'limi jarayoniga ta'siri. (2 soat)

16. Maktabgacha yoshdag'i holalarning til malakasining tajribaviy tadqiqi.	Mustaqil ishni tayyorlashda fan xususiyatlarni hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi: amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarlik; darslik va o'quv qo'llannmalar ho'yicha fan bohlari va mavzularini o'rganish; targatma materiallar ho'yicha ma'ruza qismini o'zlashdirish; maxsus abadiyotlar bo'yicha fan bo'limalri yoki mavzulari ustida ishlash; o'quv, ilmiy-tadqiqot ishlarni bajarish bilan bog'liq bo'lgan fan bo'limalri va mavzularini chuqur o'rganish.
3. V. Ta'lim natijalari/Kashiy kompetensiyalar.	Fanni o'zlashdirish natijasida talabalar: - "Til ta'limiga psixologiyistik yoncashuv"ning fan sifatidagi o'mni uning umumxalq tili bilan aloqasi, rivojlanishva qo'llanilish tamoyilari haqida tushunchaga ega bo'лади; - Adabiy tilning o'ziga xos me'yorlarini anglash uni shevadan farqlay olish ko'nikmalariga ega bo'лади; - Adabiy tilning ijtimoiy mohiyatini tushuntira bilsish, fonetika adabiy talaffuzni shakllantirish omili ekanligini aniqlash, til va nitqni, tovush va fonemani farqlash, talaffuz va imlodagi munosabat va ziddiyallarni farqlashi matakalariga ega bo'лади.
4. VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:	• ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loymalar; • jamao bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loymalar.
5. VII. Kreditarni olish uchun talablar:	

Reja:

1. Til o'rganuvchining yosh xususiyatlari va uning qabul qilish imkoniyatlari.
2. Til o'rganuvchining psixologik o'ziga xosligi.
3. Ijtimoiy kelib chiqish va madaniyat.

13-mavzu. Til o'zlashtirishdagi patologiyalar. (2 soat)**Reja:**

1. Disleksiya. Disleksiyaning neyrobiologik asosi.
2. Disleksiyaning nasliyligi.
3. Disgrafiya.

14-mavzu. O'qituvchining til malakasi. (2 soat)**Reja:**

1. O'qituvchining til malakasi.
2. Til o'qitish.
3. Ona tili va ikkinchi (chet tili) tilni o'qitishda o'qituvchi til malakasiga qo'yiladigan talablar.

15-mavzu. Til ta'limida zamonaviy psixolingvistik tadqiqotlar. (2 soat)**Reja:**

1. Bilingvizm tadqiqi.
 2. Ikkinchi tilni o'zlashtiruvchilarning til bilimlarini baholashta qo'llanuvchi neyrometodlar.
 3. Grammatika va so'z boyligi tadqiqi.
- Amaliy multimedya qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada yoki on-line shakida bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar interaktiv usullar yordamida o'tilishi mashg'ulot tabiatiga mos ravishda tegishli pedagogik va axborot texnologiyalardan foydalanishi maqsadga muvofig.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim – muayyan fan dan o'quv dasturida belgilangan hamda

o'quvchi tomonidan o'zlashtirilishi lozim bo'lgan bilim, ko'nikma va malaka shakllantirishni, o'zlashtirish darajasini amalga oshiriladijan ta'lim shakkllaridan bo'lib, o'qituvchi maslahati va tavsiyalar, bilimlar taqsimotiga tayyorlarligi asosida sinfdan tashqarida bajariladi.

Mustaqil ta'limdan ko'zlangan maqsad va vazifalar - bu talabalarda mustaqil bilim olish ko'nikmalarini shakllantirishdan iborat.

— Mustaqil ta'lim amaliy mashg'ulotlariga tayyorlarlik ko'rishdan tashqari fan dasturida ko'rsatilmagan, ammo fan bo'yicha talabaning bilim dorasini kengaytiruvchi qo'shimcha mavzular doirasida berilgan topshiriqlarni bajarishni o'z ichiga oladi.

V. Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etilgan mavzular:

1. Til o'rgatish darslari psixolingvistik obyekt sifatida.
2. Chet tilini boshlovchi-o'rganuvchilarning o'rganish strategiyalari.
3. O'qituvchilar ta'limida psixolingvistikkaning ahamiyati.
4. Bolaning lug'at boyligini oshirishning samarador usullari.
5. Sintaktik strukturalarning o'zlashtirilishini tajribaviy tadqiq qilish.
6. O'zbek tilidagi kelishiklarning o'zlashtirilishini tadqiq qilish.
7. O'zbek tilida eshitib tushunishini psixolingvistik tadqiq qilish.
8. O'zbek tilida o'qib tushunishini psixolingvistik tadqiq qilish.
9. O'zbek tilida og'zaki nutq yaratilishini psixolingvistik tadqiq qilish.
10. O'zbek tilida yozma nutq yaratilishini psixolingvistik tadqiq qilish.
11. O'zbek tilida so'zlarning semantik guruhlanishi va uning o'quvchilarning lug'at boyligini o'stirishdagi ahamiyati.
12. O'zbek tilini ikkinchi til sifatida o'rganuvchilarning ko'rsatkichlariga ona tillarining ta'siri.
13. O'zbek tilini ona til sifatida o'rganuvchi o'rta maktab o'quvchilarining lisoniy malakasi.
14. O'zbek tilini ikkinchi til sifatida o'rganuvchilarning ko'rsatkichlariga ona o'zberk tilidagi lisoniy malakasi.
15. Zamonaeviy pedagogik texnologiyalarning ona tilini o'qitishdagi